

Wijziging beslagvrije voet volgens wetsvoorstel wwb

Behandeling wetsvoorstel 6 oktober 2011, Tweede kamer

De heer **Spekman** (PvdA):

(...)

Het hoofdprincipe, die onafhankelijkheid van ouders, vind ik cruciaal. Je ziet dat wat nu gebeurt, doorwerkt in andere wet- en regelgeving. Met uw welnemen, voorzitter, wil ik dit voorbeeld van een beslagvrije voet uitdelen aan de Kamer en ik wil daar graag een reactie op van de staatssecretaris, in die zin dat ik wil weten of dit voorbeeld juist is.

De voorzitter:

Ik neem aan dat er geen bezwaar tegen bestaat dat dit stuk ter inzage wordt gelegd bij het Centraal Informatiepunt van de Kamer.

(...)

Staatssecretaris **De Krom**:

Ja. Ik kom eerst op het rekenvoorbeeld van de heer Spekman. Ik wil een beetje van de getallen wegblijven, want dat heb ik zo snel niet kunnen opnemen. Het komt mij voor dat het om fictieve getallen gaat. De systematiek die de heer Spekman in zijn nota voorlegt, lijkt echter redelijk te kloppen. De schuldenaar is de vader. Het gaat dus om leningen of schulden die de vader moet aflossen of terugbetalen. Het probleem is hier dus niet zozeer de uitkering, als wel het feit dat de vader schulden heeft gemaakt of leningen heeft afgesloten. Het inkomen van het kind wordt hierdoor op zichzelf niet aangesproken. Het kind betaalt niet en is ook niet aansprakelijk voor de schuld van de vader. Het is de vader die moet aflossen. Hoeveel de vader moet aflossen, hangt af van de situatie van de huishouding, dus ook van het inkomen van het kind. Heeft het kind een hoger inkomen, dan kan de vader meer aflossen. De beslagvrije voet gaat in dat geval naar beneden. Ik meen dat dit over hetzelfde gaat als de discussie waarin de heer Spekman en ik gisteren een beetje langs elkaar heen hebben gepraat.

Dus de systematiek die hij in deze notitie neerlegt, is -- dacht ik -- correct voor zover ik dat zo snel heb kunnen beoordelen.

De heer **Spekman** (PvdA):

Dank daarvoor. Dan is het toch zo dat de zoon die werkt, door de aanpassing van de beslagvrije voet indirect meebetalt aan de schuldaflossing van zijn vader?

Staatssecretaris **De Krom**:

Het is maar net hoe je het uitdrukt. Het inkomen van het kind wordt niet geraakt, ook niet door het aflossen van de schuld. Het inkomen van het kind blijft hetzelfde. Hij is ook niet aansprakelijk voor die schuld, maar het heeft wel effect op het huishoudinkomen. Daar doelt de heer Spekman op.

De heer **Spekman** (PvdA):

Ja. En dan zou ik blij zijn als de staatssecretaris erkent dat dat consequenties heeft voor wat er voor dat kind aan inkomen over is. Als het huishoudinkomen immers minder wordt, dan is ook zijn inkomen minder, want hij maakt onderdeel uit van dat gezin. Dat betekent feitelijk dat deze jongen, die werkt, die zijn best doet en zich probeert vooruit te werken, toch getroffen wordt door de indirecte werking van dit wetsvoorstel.

Staatssecretaris **De Krom**:

De vraag van de heer Spekman gisteren was: betaalt dat kind mee aan de schuld of de lening van zijn vader? Het antwoord is: nee, dat doet hij niet. Het gaat erom dat de vader de schulden en de leningen moet aflossen. Het uitgangspunt, zo heeft de heer Dijkgraaf gisteren ook zo treffend verwoord, is dat gezinsleden elkaar financieel bij horen te staan. Dit uitgangspunt, dat ook in het Burgerlijk Wetboek stond en uitvoerig aan de orde is geweest, verwerken wij nu in de Wet werk en bijstand, ook in de bepaling van de beslagvrije voet.

De voorzitter:

Nog een laatste poging van de heer Spekman.

De heer **Spekman** (PvdA):

Ik probeer een beetje erkentelijkheid te krijgen voor wat de consequentie is voor deze man die werkt. In dit voorbeeld is het heel helder dat het gezinsinkomen omlaag gaat, wat de staatssecretaris heeft bevestigd, en dat een en ander dus indirect effect heeft op die man die werkt en zijn best doet om zich vooruit te werken. Dat is nu net mijn bezwaar tegen dit wetsvoorstel. Ik zou het echt waarderen als de coalitie of het kabinet toch nog zou zeggen: zo'n doorwerking in de beslagvrije voet, die consequenties heeft voor zo'n jongen die zo graag wil, is eigenlijk onwenselijk.

Staatssecretaris **De Krom**:

De consequentie van deze systematiek is dat de vader een en ander sneller aflost. Het gezin is dan ook eerder van de schulden af, want het probleem zit hem erin dat er schulden worden gemaakt en leningen worden aangegaan die niet kunnen worden terugbetaald. Het antwoord op de vraag van de heer Spekman of het kind aansprakelijk is of dat zijn inkomen wordt geraakt, is nee.

De heer **Spekman** (PvdA):

Hier word ik ziek van! Dit is liegen! Dat neem ik zwaar op.

De voorzitter:

Zullen we het A, een beetje zakelijk houden en B, ons houden aan de afspraken die wij in het begin hebben gemaakt, namelijk dat wij een beetje op de tijd letten. Ik merk dat dit u zeer raakt, dus gaat uw gang, maar houdt het kort.

De heer **Spekman** (PvdA):

Prima.

Zijn inkomen wordt geraakt, want zijn inkomen maakt deel uit van het gezinshuishouden. Dat is namelijk de nieuwe definitie. En netto blijft er in het gezin minder over omdat de beslagvrije voet hoger wordt. Hij wordt dus in zijn inkomen geraakt. Ik houd niet van dat eromheen praten. Wees gewoon ruiterlijk! Zeg gewoon eerlijk dat dit de keuze is van het kabinet! Dan heb ik er respect voor, maar niet als eromheen wordt gepraat en net wordt gedaan alsof de neus bloedt en alsof het inkomen van die man hetzelfde blijft. Hij is immers een onderdeel van het gezinshuishouden en het inkomen. Door die beslagvrije voet gaat zijn inkomen omlaag.

Staatssecretaris **De Krom**:

De heer Spekman heeft ongelooflijk veel moeite met de huishoudinkomenstoets. Dat mag hij. Als zijn vraag is of die ten koste gaat van het inkomen van dat kind, dan is het antwoord nee. Zo heb ik gezegd. Aan zijn inkomen wordt niet geraakt. Als de vader echter schulden maakt of leningen afsluit, heeft dat wel invloed op het inkomen van het hele gezin, natuurlijk. Dat betekent dus: maak geen schulden en ga geen leningen aan die je niet kunt betalen, dan heeft je gezin dat probleem ook niet. Het uitgangspunt is heel bewust dat gezinsleden elkaar financieel bij horen te staan. Zo is dat vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek. Dat is ook vastgelegd met deze huishoudinkomenstoets. De heer Spekman is het daar zeer mee oneens. Dat recht gun ik hem uiteraard, maar de kern van het probleem van het voorbeeld dat hij hier op tafel legt, is dat er schulden worden gemaakt en leningen worden afgesloten die niet kunnen worden terugbetaald.

De heer **Spekman** (PvdA):

Ik heb geen moeite ...

De voorzitter:

Mijnheer Spekman, kunt u van mij accepteren dat ik dit als uw laatste interruptie op dit punt beschouw?

De heer **Spekman** (PvdA):

Dat probeer ik te accepteren. Dat vind ik overigens al heel wat; ik doe mijn best.

De voorzitter:

Het is uw vijfde keer, dus ik vind dat van mij al heel wat.

De heer **Spekman** (PvdA):

Dat is ook waar, maar ik vind dit een belangrijk punt. Ik wil namelijk dat we een eerlijk debat voeren. Ik zie dat de staatssecretaris om één feit heen praat: het feit dat die jongen er misschien helemaal niets

aan kan doen dat zijn vader schulden heeft gemaakt. Misschien vindt hij dat wel gruwelijk. Misschien vindt hij zijn vader stom op dat punt. Misschien wil hij zijn vader best wel helpen. Die jongen wordt door de toegepaste systematiek indirect geraakt in zijn inkomen. Ik vraag alleen maar de erkenning van dat feit. De staatssecretaris moet er niet omheen draaien of zeggen dat ik niet zie dat schulden opgelost moeten worden. Dat vind ik namelijk ook.

Staatssecretaris De Krom:

Als er meer inkomen in zo'n gezin is, dan vind ik het ook niet meer dan logisch dat een deurwaarder bij het innen van de schulden van de vader er rekening mee houdt dat er meer draagkracht in dat huishouden is. Dat is ook de reden voor de huishoudinkomenstoets. En natuurlijk heeft dat gevolgen.

Mevrouw Karabulut (SP):

Voorzitter. Ik ben blij dat de staatssecretaris op dit punt de heer Spekman eindelijk erkent en dat hij toegeeft dat het uiteindelijk effect heeft op de inkomens. Mijn vraag gaat over iets anders. Wil de staatssecretaris nu de suggestie wekken dat het allemaal de schuld is van de mensen die van dat heel lage inkomen rond moeten komen dat ze in de schulden komen?

(...)

Memorie van antwoord Eerste kamer

De leden van de D66-fractie stellen dat het meerderjarig thuiswonend kind met de invoering van het onderhavige wetsvoorstel zonder daartoe strekkende bepalingen in het Burgerlijk Wetboek mede aansprakelijk voor de schulden van de ouders en vragen of dit niet in strijd komt met artikel 1 van het Eerste Protocol van het EVRM. Ook de leden van de PvdA vragen naar de beslagvrije voet in geval van een schuld van een gezinslid, die de facto wordt verlaagd.

In antwoord op de vragen van deze fracties moet er naar de mening van de regering onderscheid worden gemaakt tussen wie verantwoordelijk is voor de schulden en welk bedrag per maand door de schuldenaar kan worden betaald. Met de invoering van de gezinsbijstand en de huishoudinkomenstoets worden thuiswonende meerderjarige kinderen niet aansprakelijk voor de schulden van de ouder(s). De ouders zijn daarvoor, als schuldenaren, verantwoordelijk en moeten zelf de schulden aflossen. Daarin verandert niets. Welk bedrag per maand wordt afbetaald, is afhankelijk van de afloscapaciteit van de schuldenaar. Die wordt als eerste bepaald aan de hand van het inkomen van de schuldenaar zelf. Daarnaast bepalen ook de inkomsten binnen een gezin de hoogte van de afloscapaciteit van de schuldenaar. De bepalingen met betrekking tot de beslagvrije voet als bedoeld in het Wetboek van Rechtsvordering zijn in dit wetsvoorstel consistent aangepast aan de nieuwe bepalingen van de gezinsbijstand. Dit betekent in het voorbeeld van de leden van de D66-fractie dat als de ouders schuldenaar zijn en zij hebben inkomen zij dan meer kunnen afbetalen op hun schuld van hun inkomen, als dat kind ook werkt en inkomen heeft. Het kind betaalt niet mee af. Wel wordt door beslagleggers rekening gehouden met de toegenomen draagkracht binnen dat gezin. Het gevolg is dat de schulden sneller kunnen worden afgelost.

Als ouders geen inkomen hebben, kunnen zij niet aflossen. Er is immers geen afloscapaciteit. Het kind dat werkt hoeft niet de schuld te betalen. Hij is immers geen schuldenaar.

Als de ouders en het kind gezinsbijstand ontvangen, ligt de situatie anders. De ouders betalen de schuld van de gezinsbijstandsuitkering, die ook voor het kind is bedoeld. Het kind kan dit effect ontlopen door de stap naar werk te maken. Het kind is immers geen schuldenaar. Als hij gaat werken, gaat zijn salaris niet naar de aflossing van de schuld van zijn ouders.

Behandeling wetsvoorstel 20 december 2011, Eerste kamer

Mevrouw **Scholten** (D66):

De staatssecretaris heeft een vraag van mij over het hoofd gezien, namelijk die over de beslagvrije voet. Ik ben bang dat ik uitleg van de staatssecretaris in de nadere memorie van antwoord niet heb begrepen en ik krijg het graag nog een keer uitgelegd. Ik kan deze alinea niet anders begrijpen dan dat het kind toch meebetaalt aan de schulden van de ouders waarvoor hij geen verantwoordelijkheid draagt.

Staatssecretaris **De Krom**:

Met excuses aan mevrouw Scholten, want deze vraag had ik inderdaad laten liggen. Het kind betaalt niet direct af op de schuld van de ouders. Wel wordt met het inkomen van het kind rekening gehouden bij de berekening van de beslagvrije voet van de ouders. De bepalingen met betrekking tot de beslagvrije voet in dit wetsvoorstel worden consistent aangepast aan de nieuwe bepaling van de gezinsbijsland. Hier wordt ook bij de beslagvrije voet rekening gehouden met de draagkracht binnen een gezin. De ouders kunnen daardoor meer aflossen, maar minder bijdragen aan de kosten van de huishouding. Het kind moet dan meer bijdragen in het huishouden. Het besteedbaar inkomen in het huishouden gaat omlaag.

Mevrouw **Scholten** (D66):

Dus indirect doet het kind wel mee.

Staatssecretaris **De Krom**:

Ik heb u zojuist mijn antwoord gegeven.

Mevrouw **Scholten** (D66):

En ik geef u mijn conclusie.

ARTIKEL XXVI. WIJZIGING VAN HET WETBOEK VAN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

Artikel 475d, eerste tot en met derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering komt te luiden:

1. De beslagvrije voet bedraagt

a. voor schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als:

1°. een alleenstaande als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van de Wet werk en bijstand, die jonger is dan 21 jaar: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 20, eerste lid, onderdeel a, van de Wet werk en bijstand.

2°. een alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, van de Wet werk en bijstand, die jonger is dan 21 jaar: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 20, tweede lid, onderdeel a, van de Wet werk en bijstand;

b. voor schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als een alleenstaande en een alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a en b, van de Wet werk en bijstand die 21 jaar of ouder, doch jonger dan 65 jaar zijn:

1°. indien het periodieke inkomen bij de beslaglegger bekend is: 90 procent van dat inkomen inclusief de vakantie-aanspraak, doch ten minste 90 procent van de norm, genoemd in artikel 20, eerste lid, onderdeel b, en het tweede lid, onderdeel b, van de Wet werk en bijstand en ten hoogste 90 procent van die norm nadat deze eerst is verhoogd met het bedrag genoemd in artikel 25, tweede lid, van die wet;

2°. indien het periodieke inkomen niet bij de beslaglegger bekend is: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 20, eerste lid, onderdeel b, en het tweede lid, onderdeel b, van de Wet werk en bijstand;

c. een alleenstaande van 65 jaar of ouder en een alleenstaande ouder van 65 jaar of ouder: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 22, onderdeel a en b, van die wet.

2. De beslagvrije voet bedraagt:

a. voor schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als behorend tot een gezin als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel c, van Wet werk en bijstand waarvan alle meerderjarige gezinsleden 18 jaar of ouder zijn doch jonger dan 65 jaar: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 21, eerste lid, van die wet.

b. in afwijking van het bepaalde onder a voor schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als behorende tot:

1°. een gezin dat bestaat uit twee meerderjarige personen van 18 tot en met 20 jaar en waarbij er geen ten laste komende kinderen tot het gezin behoren: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 21, tweede lid, onderdeel a, onder 1, van de Wet werk en bijstand;

2°. een gezin dat uit twee meerderjarige personen bestaat, waarvan een persoon 18, 19 of 20 jaar is en waarvan de andere persoon 21 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar is en waarbij er geen ten laste komende kinderen tot het gezin behoren: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 21, tweede lid, onderdeel b, onder 1, van de Wet werk en bijstand;

3°. een gezin dat bestaat uit twee meerderjarige personen van 18, 19 of 20 jaar en waarbij er een of meer ten laste komende kinderen tot het gezin behoren: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 21, tweede lid, onderdeel a, onder 2 van de Wet werk en bijstand;

4°. een gezin dat uit twee meerderjarige personen bestaat, waarvan een persoon 18, 19 of 20 jaar is en waarvan de andere persoon 21 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar is en waarbij er ten laste komende kinderen tot het gezin behoren: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 21, tweede lid, onderdeel b, onder 2, van de Wet werk en bijstand;

5°. een gezin dat uit drie meerderjarige personen bestaat, waarvan twee personen, 18, 19 of 20 jaar zijn en waarvan een persoon 21 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar is en er geen ten laste komende kinderen tot het gezin behoren: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 21, tweede lid onderdeel c van de Wet werk en bijstand;

c. voor schuldenaren die behoren tot een gezin waarvan een of meer gezinsleden 65 jaar of ouder zijn: 90 procent van de norm, genoemd in artikel 22, onderdeel c, van de Wet werk en bijstand.

3. Voor zover het een gezin betreft, wordt de beslagvrije voet voor ten hoogste de helft verminderd met het eigen, niet onder beslag liggende periodieke inkomen inclusief vakantieaanspraak van de meerderjarige gezinsleden aan wie de bijstand samen met de schuldenaar zou kunnen toekomen.

Parlementaire behandeling:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/32815>